

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: **Laténské osídlení v povodí Divoké Orlice, Kněžné a Bělé**

Autor: Michaela Hanzlíková

Studijní program: B 7105 Historické vědy

Studijní obor: Archeologie

Cílem práce M. Hanzlíkové bylo zhodnocení laténského osídlení ve vztahu k přírodním podmínkám v okrajovém regionu laténského osídlení v povodí Divoké Orlice, Kněžné a Bělé. Základní otázkou bylo, zda byly v okrajovém regionu s nižší hustotou osídlení a kvantitativně odlišnými přírodními podmínkami vyhledávány v době laténské standardní polohy typické pro jádrové oblasti východočeského osídlení v daném období, nebo se zde setkáváme s polohami výjimečnými, odkazujícím ke specifickým důvodům osídlení regionu.

V průběhu řešení tématu se ukázalo, že je počet dobře lokalizovaných laténských poloh v regionu velmi nízký. Proto jsme přistoupili k rozšíření chronologického rámce práce a zařadili do vyhodnocení též lokality předcházejícího a následujícího období, aby bylo možné vyhodnotit prostorou souvislost osídlení v širším časovém rozpětí.

Omezený počet laténských poloh je objektivním omezením možných výsledků práce. Limituje jakékoli srovnání s ostatními regiony a periodami. Tento aspekt představuje objektivní limity práce, které nelze autorce vyčítat. Práci je tak nutno v důsledku brát jako rozcvičku ve srovnávací analýze, což je na úrovni bakalářské práce legitimní. V tomto kontextu je také nutno práci hodnotit.

Struktura textu sleduje postup práce autorky. V úvodních kapitolách postupně seznamuje s osídlením širšího regionu ve sledovaných obdobích, s přírodními podmínkami samotného analyzovaného regionu, dějinami bádání a geografickými informačními systémy, které jsou základním prostředkem použitých analýz.

Následuje metodika práce, kde autorka osvětluje zdroje použitých informací, způsob práce s nimi a postup analýzy. Plně využívá nástrojů GIS a vytváří si vlastní mapové podklady pro vyhodnocení vztahu osídlení k expozici svahu, sklonitosti a vzdálenosti ke zdroji vody.

Výsledky práce v kap. 6 obsahují katalog se zjištěnými informacemi, popisné vyhodnocení lokalit z jednotlivých období a srovnání výsledků zjištěných pro jednotlivá období. V diskuzi se pak autorka pokouší o porovnání výsledků se situací ve dvou jádrových laténských sídelních oblastech východních Čech (Chrudimsku a části horního Polabí mezi Hradcem Králové a Jaroměří) a zamýšlí se nad možnými důvody osídlení sledovaného regionu.

Je velmi těžké vyjádřit se detailně k jednotlivým problémům práce, neboť ty jsou drobně rozptýleny v celém textu, proto je zhodnotím na obecné rovině. Značně problematická je jazyková stránka práce. Způsob vyjadřování je velmi těžkopádný. Nejistota ve vyjadřování odráží zlomkový přehled autorky v tématech s prací souvisejících. Obsah kapitol ukazuje problém

autorky syntetizovat myšlenky a informace načerpané z použité literatury, stejně jako najít podstatné výsledky analýz a vsadit je do jasně stanoveného interpretačního rámce sledujícího odpovědi na stanovené otázky. Těkání kolem nepodstatných detailů způsobuje časté odbočky od tématu kapitol, maskuje podstatné informace a spolu se způsobem vyjadřování znesnadňuje četbu textu. Problém kritického hodnocení, třídění, vybírání a spojování se projevuje jak na úrovni úvodních kapitol, tak v definici regionu, v katalogu, vyhodnocení a diskuzi. Chaotičnost se odráží též v obrazových přílohách. Formálně sice dosahují uspokojivé kvality, ale jsou často nejednoznačně obsahově vymezené s nepřehledně podanými informacemi. Na druhou stranu je potřeba vyzdvihnout vůli a entuziasmus autorky, snahu prověřit všechny potenciální cesty prostorové analýzy a téma maximálně vyčerpat. Na katedře archeologie vznikla řada prací s tématem analýzy vztahu osídlení k přírodnímu prostředí, ve kterých sotva najdeme mapu výskytu lokalit, natož úvahu o tom, co by taková analýza mohla řešit a proč. V tomto směru se autorka snaží o důslednost, o které svědčí mimo jiné rozsah práce, a to její práci posunuje na obhajitelnou úroveň.